

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Literatură Comparată
1.4 Domeniul de studii	Filologie
1.5 Ciclu de studii	Master
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Istoria Imaginilor, Istoria Ideilor

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LMR1232 Eurocentrism și perifericitate (în limba română) Eurocentrism and Peripherality (in Romanian)							
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Adriana Stan							
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Adriana Stan							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	III	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar	12
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					35
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					26
Examinări					3
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	139				
3.8 Total ore pe semestru	175				
3.9 Numărul de credite	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Curs interactiv
5.2 de desfășurare a seminarului	Sală cu internet și proiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1 Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul lingvisticii generale, al teoriei literaturii și al literaturii universale și comparate;</p> <p>C2 Analiza și prezentarea istoriei fenomenelor literare din cultura română și o înțelegere critică a fenomenelor literare în contextul culturii române ;</p> <p>C3 Cunoașterea istoriei culturale și sociale a literaturii universale și comparate;</p> <p>C4 Cunoștințe privitoare la platforme de studiu/cercetare relevante domeniului literaturii universale și comparate;</p> <p>C5 Asimilarea unor tehnici de predare a limbii și literaturii române, precum și a literaturii universale și comparate;</p> <p>C6 Însușirea unor cunoștințe de etica și metodologia cercetării științifice.</p>
Competențe transversale	<p>CT1 Cercetarea literară, studiul literaturii universale; cercetarea interdisciplinară a imaginarului cultural, social, literar, artistic, religios etc.; abordarea fenomenelor de cultură și civilizație, a multiculturalismului și patrimoniului cultural universal;</p> <p>CT2 Redactare și interpretare de texte;</p> <p>CT3 Argumentare și gândire critică pe material filologic, filmic, istoric, plastic, mediatic etc</p>

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Problematizarea și analizarea construcției discursive a ideii de „Europa” în romanul european din secolele 20-21, în relație cu momente culturale, politice și ideologice specifice din intervalul respectiv.
7.2 Obiectivele specifice	<p>Dobândirea unor instrumente de analiză comparativă care să permită înțelegerea resorturilor geopolitice și geoculturale din configurația imaginarului literar.</p> <p>Însușirea unor concepte de teorie critică, teorie postcolonială și <i>world literature</i> în vederea problematizării ideii de eurocentrism și a înțelegerii ideilor de periferalitate sau marginalitate în istoria literară și culturală.</p> <p>Stimularea aptitudinilor argumentative prin convocarea unei arii multidisciplinare de analiză, care să îmbogățească, în paralel, depozitul de informații generale al studenților: istoria literară, naratologia, studiile culturale, sociologia, studiile politice, istoria ideologiilor.</p> <p>Dezvoltarea competențelor conversației academice și ale gândirii critice.</p>

8. Conținuturi

8.1 Curs și seminar	Metode de predare	Observații
Săptămâna 1. Curs introductiv. Descrierea problematicii cursului, a activităților didactice preconizate și a modalităților de evaluare. Problematizarea ideii de „Europa” ca realitate geografică imprecisă, cu granițe fluide (Est, Sud-Est etc.); evidențierea rolului discursurilor culturale, artistice și politice în construcția imaginarului european.	Conversația euristică; analiza de text; expunerea; prelegerea.	Calendarul se stabilește în fiecare semestru conform orarului, după un program săptămânal de 2 ore de curs și 1 de seminar. Tematica de curs este orientativă, repartizarea temelor pe săptămâni ținând cont de condițiile concrete de lucru. Titularul de curs își rezervă dreptul de a modifica și de a actualiza elemente de conținut și tematică în raport cu prezenta fișă, cu cel puțin două săptămâni înainte de cursul vizat de
Săptămâna 2. Cartografierea unor moșteniri istorice (delimitări față de non-Europa la începuturile modernității: cazul culturii islamice; umanismul/iluminismul/modernitatea vest-europeană vs. orientalizarea Estului) și a unor borne istorice ale discursului cultural și politic despre Europa în secolul 20 și 21 (naționalismul post-imperial și reconstrucția „Europei Centrale”; radicalizarea politică interbelică; Războiul Rece și noua diviziune Est-Vest; critica postcolonială a eurocentrismului; mitologia postcomunistă a Europei unite).		
Săptămâna 3. Momentul postcolonial de problematizare a eurocentrismului: discursurile coloniale au postulat Europa drept centru, iar fostele spații colonizate (azi cunoscute sub numele de Sud Global) ca periferii geografice, economice, culturale. „Europa polinodală, diasporică” (Bhabha; Balibar); „provincializarea Europei” (D. Chakrabarty); „vechea Europă” a statelor naționale vs. „noua Europă cosmopolită a conexiunilor transnaționale” (U. Beck);		

Săptămâna 4. Strategii discursive ale modernității coloniale. Imaginarea superiorității europene în literatura de călătorie din sec. 19 (făcută de europene în Asia, Africa etc.). Relația asimetrică între Europa hegemonică și alteritatea non-europeană: Joseph Conrad, <i>Inima întunericului</i> .	respectivele modificări.	
Săptămâna 5. Balcanism și inter-imperialitate: Imperiul Otoman în Europa. Conceptul de „orientalizare” (Edward W. Saïd). Cronica istoriografico-mitologică a istoriei poporului bosniac sub stăpânire otomană: Ivo Andrić, <i>E un pod pe Drina</i> .		
Săptămâna 6. Conflicte ideologice și culturale la granița de Sud-Est a Europei: secularizare occidentală vs. religiozitate occidentală, modernitate vs. tradiție, individualism/scientism vest-european vs. spiritualitate/conservatorism oriental în cazul actualei Turcii. Orhan Pamuk, <i>Fortăreața albă</i> .		
Săptămâna 7. Criza civilizației europene și nostalgia „vechii Europe” de dinaintea celui de-al Doilea Război Mondial. Perspectiva est-europeană între varianta comunistă renegată și varianta progresist-naționalistă din interbelic, de după autonomizarea față de fostele imperii. Cazul Bulgariei: Gheorghe Gospodinov, <i>Refugiul timpului</i> .		
Săptămâna 8. Holocaustul între memorializare și comodificare. Trauma celui de-Al Doilea Război Mondial în istoria Europei – centru și est (Cehoslovacia, Belarus). Metaficțiunea istoriografică satirică: Jáchym Topol, <i>Atelierul diavolului</i> .		
Săptămâna 9. Războiul Rece și clivajul ideologic, cultural, economic între Vest și Est. Funcția subversivă a producției culturale și extensia imagologică a ideii occidentalizate de Europa în fostul bloc sovietic. Imaginarea anticomunistă aspirațională a Vestului Europei: Ion D. Sîrbu, <i>Adio, Europa</i> .		
Săptămâna 10. Liminaritate și inter-imperialitate în Centrul Europei, placă turnantă între hegemonia germană și tradiția slavă, între ocupația nazistă și dominația comunistă. Saga postmodernă de familie și realismul magic central-european: Olga Tokarczuk, <i>Străveacul și alte vremuri</i> .		
Săptămâna 11. Deconstrucția ecocritică a scientismului (vest) european. Limita arctică, Groenlanda, cultura inuită și exploatarea europeană: Peter Hoeg, <i>Cum simte domnișoara Smilla zăpada</i> .		
Săptămâna 12. <i>Seminar</i> : Discuție colectivă cu intervenții ale studenților, bazate pe note și schițe, care să dezbată imaginările Europei exemplificate în teoria și în romanele discutate la curs. (10-15 persoane)		
Săptămâna 13. <i>Seminar</i> : Discuție colectivă cu intervenții ale studenților, bazate pe note și schițe, care să dezbată imaginările Europei exemplificate în teoria și în romanele discutate la curs. (10-15 persoane)		
Săptămâna 14. Curs recapitulativ. Fixarea principalelor direcții în construcția (literară, politică, teoretică) a imaginarului european în secolele 20-21: hegemonia occidentală, eurocentrismul colonial modern, clivajul Est-Vest, orientalismul, critica eurocentrismului, relația centru-periferie.		
Bibliografie literară: Andrić, Ivo, <i>E un pod pe Drina...</i> , traducere și note de Gellu Naum și Ioana G. Seber, Iași, Polirom, 2018. Conrad, Joseph, <i>Inima întunericului. Un avanpost al progresului</i> , traducere și note de Ticu Archip, București, Litera, 2019. Gospodinov, Gheorghe, <i>Refugiul timpului</i> , traducere de Mariana Mangiulea Jatop, București, Pandora M, 2023. Hoeg, Peter, <i>Cum simte domnișoara Smilla zăpada</i> , traducere de Valeriu Munteanu, București, Univers, 1997. Pamuk, Orhan, <i>Fortăreața albă</i> , traducere de Luminița Simona Munteanu, Iași, Polirom, 2012. Sîrbu, Ion D., <i>Adio, Europa</i> , București, Cartea Românească, 1997. Tokarczuk, Olga, <i>Străveacul și alte vremi</i> , traducere de Olga Zaïcik, Iași, Polirom, 2002. Topol, Jáchym, <i>Atelierul diavolului</i> , traducere și note de Sorin Paliga, București, Art, 2015.		
Bibliografie teoretică: Balibar, Étienne, <i>We, the People of Europe? Reflections on Transnational Citizenship</i> , translated by James Stevenson, Princeton University Press, 2003. Beck, Ulrich, Edgar Grande, <i>Cosmopolitan Europe</i> . Londra. Polity Press. 2007.		

Bemong, Nele, Mirjam Truwant, Pieter Vermeulen (ed.), *Re-Thinking Europe. Literature and (Trans)National Identity*, Amsterdam, Rodopi, 2008.
Casanova, Pascale, *Republica mondială a literelor*, traducere de Cristina Bîzu, București, Art, 2016.
Chakrabarty, Dipesh, *Provincializing Europe. Postcolonial Thought and Historical Difference*, Princeton University Press, 2000.
Dainotto, Roberto M., *Europe (In Theory)*, Durham, Duke University Press, 2007.
Fanon, Frantz, *Piele neagră, măști albe*, traducere de Vasi Ciubotariu, Cluj-Napoca, Tact, 2011.
Marino, Adrian, *Al treilea discurs. Cultură, ideologie și politică în România. Adrian Marino în dialog cu Sorin Antohi*, Iași, Polirom, 2001.
Saïd, Edward W., *Orientalism: concepțiile occidentale despre Orient*, traducere de Doina Lică și Ana Andreescu, București, Art, 2018.
Wolff, Larry, *Inventarea Estului Europei: harta civilizației în Epoca Luminilor*, traducere de Bianca Rizzoli, București, Humanitas, 2000.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei a fost elaborat pe baza unei bibliografii actualizate. Conținutul este în concordanță cu ceea ce se predă în alte centre universitare din țară și din străinătate. Concepția, sistematizarea, utilizarea metodelor și alegerea exemplurilor sunt originale.
Disciplina furnizează studenților cunoștințele, competențele și abilitățile necesare în acord cu cerințele angajatorilor din învățământ și cercetarea filologică.
În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu Inspectoratul Județean Cluj, Alba, Bistrița-Năsăud, Institutul Cultural Francez, librăria Bookstory, editurile OMG, Limes, Școala Ardeleană, colegiile Gh. Șincai, Emil Racoviță, școlile Spectrum și Montessori.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Identificarea și definirea corectă a conceptelor și teoriilor studiate Utilizarea unui limbaj științific corect.	Lucrare scrisă în sesiunea legală, cu o componentă de verificare a cunoștințelor și una de interpretare	60%
10.5 Seminar	Identificarea corectă a particularităților textelor studiate Aptitudinea de a aborda un text Calitatea prezentărilor	Prezentare	40%
10.6 Seminar practic	Redactarea unei recenzii de carte într-o limbă străină (engleză/franceză) sau asistența la 5 conferințe în domeniu	Text scris (care poate fi publicat) sau adeverință de asistență la conferințe	Condiție obligatorie de intrare în examen (pe sistemul admis / respins)

Standard minim de performanță

Media finală se obține cumulativ din punctaje care însumează maximum 100, conform ponderilor de mai sus. Pentru promovare, studentul trebuie să acumuleze o sumă de cel puțin 45 de puncte (atât în sesiunea de examene, cât și în cea de restanțe). Pentru cazurile speciale (suprapuneri de cursuri, cazuri medicale etc.), jumătate din punctajul pentru activitate poate fi compensat prin alt tip de sarcină științifică, ale cărei detalii li se specifică studenților în cauză în momentul solicitării. Studenții au obligația de a semna și de a documenta de la începutul semestrului astfel de cazuri, pentru a solicita la timp sarcina compensatorie.

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro/>

Data completării 05.04.2024	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 12.04.2024	Semnătura directorului de departament 	
Data avizării la Decanat 02.06.2024	Semnătura Prodecanului responsabil 	Ștampila facultății